

На Вниманието на Г-жа Даниела Дариткова-Проданова - Председател на ПГ, ГЕРБ

Относно: **зелено възстановяване след кризата с COVID- 19**

Уважаема Г-жо Дариткова-Проданова,

Обръщаме се към вас от името на сдружение „Въздух за здраве“, една от 350-е организации, представляващи над 40 милиона здравни специалисти в света, която се присъедини към изпратеното на 26 май т.г. отворено писмо, призоваващо лидерите на Г-20 да гарантират „зелено възстановяване“ след кризата с COVID- 19.

Всички, заети в сферата на здравеопазването специалисти, бяхме обединени около идеята за прагматичен, научно обоснован подход за справяне със световната пандемия, причинена от COVID-19. По същия начин сме обединени и сега около идеята за „зелено възстановяване“ след края на кризата.

Станаме преки свидетели на това колко уязвими са обществата, когато здравето на техните членове, продоволствената им сигурност и свободата им да работят са нарушени от обща заплаха. Трагедията, която ни сполетя, има много измерения. Тя беше подсилена от неравенството и недостатъчните инвестиции в обществените здравни системи. Станаме свидетели на нива на смъртност, заболяемост и психически сътресения, каквито не сме регистрирали от десетилетия.

Тези последици можеха да бъдат частично смекчени, или дори, евентуално – предотвратени, ако съществуваха адекватни инвестиции в превенция на пандемии, в обществено здраве и в управление на околната среда. Важно е да се поучим от допуснатите грешки, за да се завърнем по-силни, по-здрави и по-издръжливи.

Още преди кризата с COVID-19, замърсяването на въздуха (предимно от трафик, използване на неефективни източници за битова енергия, въглищни електроцентрали, изгаряне на твърди отпадъци и селскостопанска дейност) вече беше оказало своето негативно въздействие върху здравето. Замърсяването увеличава риска от развитието и/или утежненото протичане на: пневмония, хронична обструктивна белодробна болест, рак на белия дроб, сърдечни заболявания и инсулти, водещи до 7 милиона случая на преждевременна смърт всяка година. Замърсяването оказва негативно въздействие и при бременност, изразяващо се в ниско тегло при новородените и астма. Всичко това натоварва допълнително здравните ни системи.

Пълноценното здравословно възстановяване няма да позволи замърсяването да продължава да заплашва въздуха, който дишаме и водата, която пием. Няма да позволи безконтролните климатични промени и обезлесяването, които биха могли да се превърнат в нови, потенциални заплахи за здравето на по-уязвимата част от населението.

В общество със здрава икономика и силно гражданско общество, по-уязвимите и предразположени към рискове биват обгрижвани. Работниците имат достъп до достойни и добре платени работни места, които не допринасят за замърсяване и не вредят на околната среда; градовете приоритизират пешеходците, велосипедистите и обществения транспорт; природата е защитена и чиста, а чистата околната среда подпомага устойчивостта ни на инфекциозни заболявания; разходите за здравеопазване са ниски и достижими за всеки член на обществото.

За да постигнем здрава икономика е необходимо използването на по-интелигентни стимули за развитие на по-здравословно и по-устойчиво общество. Ако правителствата бяха реформирали из основи

настоящите субсидии за изкопаеми горива, прехвърляйки по-голямата част от тях към производството на чиста възобновяема енергия, въздухът ни щеше да бъде по-чист и вредните емисиите щяха масово да намалееят, давайки тласък на икономическо възстановяване, водещо до увеличаване на глобалния БВП от почти 100 трилиона щатски долара за период от 2020 до 2050 година.

Призоваваме, в периода на възстановяване от COVID-19, да не допуснем продължаването на нездравословни практики. Инвестициите, които трябва да направим сега, са в областта на здравеопазването, транспорта, енергетиката и селското стопанство, а в основата им трябва да бъде грижата и защитата на здравето.

ЗА ВЪГЛИЩАТА

В края на януари 2020 г. българският Парламент поиска от правителството да защити националната въгледобивна промишленост и да гарантира сегашното ѝ състояние след 2030 г. Парламентът поиска и още едно публично финансиране на въглищната централа „ТЕЦ Марица изток 2“.

Производството на въглища в България има силно негативно въздействие върху здравето и цената на здравеопазването в страната. През 2015 г. емисиите от българските въглищни централи доведоха до 1150 случая на преждевременна смърт, 560 случая на хроничен бронхит, 790 болнични приема, 28 000 пристъпи на астма при деца и 298 000 загубени работни дни. Смята се, че всички тези въздействия върху здравето се равняват на до 3,2 милиона евро разходи годишно.

От 282 въглищни централи на територията на ЕС, „ТЕЦ Марица изток 2 се нарежда на 11-то място по отношение нанесени щети върху здравето. За всеки мегаватчас електроенергия, която „ТЕЦ Марица изток 2“ произвежда, електроцентралата генерира до 93 евро разходи за здраве. За сравнение, въглищна централа в ЕС причинява средно до 53 евро здравни щети за мегаватчас произведена електроенергия.

Долуподписаните организации включват здравни специалисти, които се грижат за пациенти с респираторни заболявания, кардиолози и алерголози, групи пациенти, лекари по екологична медицина, специалисти по обществено здраве и пациентски организации, представляващи интересите на общественото здравеопазване, експерти по клинична медицина и общопрактикуващи лекари.

Призоваваме членовете на българския Парламент да спрат дебатите за запазване статуквото на националната въгледобивна промишленост и да се вслушат в науката. Да поставят на първо място опазване здравето на хората и да поведат страната към енергийно бъдеще, насърчаващо здравето.

Здравната общност призовава Парламента да спомогне за създаването на по-конкуrentно и по-здраво общество чрез справедливи иновации и трансформация, използвайки възможностите и финансовите средства, като например Фонд за справедлив преход, които са предоставени на разположение.

С уважение,

Д-р Александър Симидчиев,
Председател на Сдружение „Въздух за здраве“

Наши партньорски организации изразили подкрепа на становището ни:

Асоциация за Профилактика на Белодробните Болести

Национално Сдружение на
Общопрактикуващите Лекари в

Национална Пациентска
Организация

Горди с членството си в:
EU transparency ID: **146475737400-48**

Health and
Environment
Alliance

European
Citizen Science
Association | Member

Legal
Entity
Identifier

